

Zpravodaj

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

1/2021

Nová kniha o spojačce Nadě Brůhové

"Dosud se příliš nepublikovalo o ženách v armádě ...," uvedla předsedkyně Dagmar Martinková 15. 12. 2020 v Žatci, kde byla poprvé představena kniha válečné veteránky z regionu Žatec Naděždy Brůhové a autora Jana Valíčka. Publikaci s názvem "Z volyňské Moskovštiny do severočeských Staňkovic" se povedlo napsat a pokřtít i navzdory složitému období, kdy nám pandemie nedovoluje dělat všechno tak, jak jsme zvyklí. Akce proběhla v souladu s vládními opatřeními, tedy jen s omezeným počtem účastníků. Publikaci vydala Československá obec legionářská ve spolupráci se sdružením Čechů z Volyně a jejich přátel, a to v rámci projektu Péče ČsOL o válečné veterány. Je napsaná formou rozhovoru, který reálně probíhal loni na jaře u Naděždy Brůhové (které nikdo neřekne jinak než Naďa) ve Staňkovicích, kde žije. Tato 95letá energická dáma se s námi podělila o své vzpomínky na Volyň, návrat do Československa se Svobodovou armádou a první dojmy z nového domova.

"... Řekly jsme mu, že za ním jdeme kvůli jeho rozkazu o stažení žen a dívek do týlu a že my jsme šly do války dobrovolně a že na frontě zůstaneme na vlastní odpovědnost. Generál Svoboda kupodivu ani neprotestoval, naše jednání proběhlo celkem rychle a ke všeobecnému překvapení po naší intervenci rozhodl, že my, které sloužíme u dělostřelectva, smíme zůstat."

I takové momenty odvahy, ale i jiné, kdy šlo o život a spojačce Brůhové pomohla nevinná náhoda k přežití, se v rozhovoru objevují. Publikace obsahuje také dokumenty a fotografie. Přestože podmínky setkání v Žatci nebyly snadné a také věk naší veteránky je mimořádně úctyhodný, během akce panovala uvolněná atmosféra. Naďa podepisovala zájemcům knihy a s každým se zapovídala. Křest iniciovala předsedkyně D. Martinková a proběhla s pomocí organizátorek z regionu Žatec. Přítomná byla i starostka Zdena Hamousová a Viktor Šinkovec z ČsOL. Publikaci lze zakoupit v Žatci v kanceláři v Tolstého ul. 969 každé pondělí od 10 do 14 hodin, v podbořanském regionu na čísle 774 594 330, nebo ji lze objednat na e-mailové adrese: ekonom.scvp@seznam.cz.

Text: E. Langpaulová, foto: Saša Martinková

Slovo redakce

Vážení členové, čtenáři, nedávno jsem volala jednomu nejmenovanému členu našeho sdružení, abych mu poděkovala za spolupráci na Zpravodaji. Onen člen je už opravdu vysokého věku, nicméně jsme si příjemně popovídali. Během hovoru mi řekl: "Ani nevíte, jak jsem rád, když mi někdo zavolá." Skutečně, netušila jsem, že obyčejný telefonát a příjemné slovo může pro někoho tolik znamenat. Uvědomila jsem si, jak moc nechápu to, co asi mnozí naši členové dobře znají - život o samotě. To, co je pro mě dnes samozřejmé, rodina, přátelé, známí, je pro mnohé už minulostí. A pandemie to jen umocnila. Vždycky říkám, stáří je spravedlivé, protože zestárnou všichni. V tom lepším případě nás stáří skutečně nemine. Je jedno, jestli jste byl vysoce postavený, bohatý nebo chudý, hodný nebo zlý, stáří je pro všechny přibližně stejné. Co ale není spravedlivé, je tahle doba, která nám znemožňuje běžné lidské kontakty, setkávání, obyčejné pokecání u kávy. Pro někoho může být tak telefon jediným pojitkem se světem. Vy, mladí, berte to jako vzkaz, který se výjimečně netýká příspěvků, redakce, pozvánek ... Nezapomínejte na ty, třeba i členy našeho sdružení, co žijí ve svých bytech jen sami se sebou, a zkuste jim alespoň zavolat. Věnujme těmto lidem to nejcennější - trochu našeho času. Jenom na tom se podle mě staví dobré mezilidské vztahy a já věřím, že o ty nám přeci jde hlavně.

Edita Langpaulová
Propagačně publikační komise

Z regionů ...

Region Žatec oznamuje, že Čítanka (nejen) pro Volyňské Čechy je v prodeji v kanceláři ČSBS a SČVP v Žatci, Tolstého 969 vždy v pondělí od 10 do 12 hodin, tel. 415 710 734. Cena je 280 Kč. V prodeji jsou i jiné publikace s volyňskou tematikou a nově vydaná publikace o osudech Nadi Brůhové, spojačky. Kniha „Z volyňské Moskovštiny do severočeských Staňkovic“ je za 69 Kč. Knihy jsou v prodeji také v Informačním centru města Žatec na náměstí Svobody 149, vždy v pondělí a ve středu od 9 do 11 a od 13 do 16 hodin.

Kdo nemá uhrazen členský příspěvek na rok 2021, ať se dostaví vždy v pondělí dopoledne do kanceláře SČVP a ČSBS, případně jej uhradí na účet 247 654 268/ 0300. Do zprávy uveďte jméno a příjmení člena. Jedná se o účet regionu Žatec. Známkou je možné příležitostně vyzvednout v kanceláři.

Konání putovní výstavy v Postoloprtech a členské schůze není zatím pevně stanoveno. Prosím sledujte, případně vaše děti nebo vnoučata, webové stránky: www.scvp.eu. Akce se uskuteční v případě uvolnění opatření.

Výbor regionu Brno srdečně zve všechny své členy, krajany a přátele na jarní setkání v novém termínu a to dne 14. 5. 2021 od 13 hodin. Setkání se koná v Komunitním centru pro válečné veterány, Dobrovského 27c, Brno Královo pole.

Region Litoměřice žádá členy, aby co nejdříve uhradili členský příspěvek na rok 2021, který se i nadále vždy bude platit dopředu. Podle přehledu tak ještě velká většina našich členů neučinila. Proto znovu prosíme, abyste částku 250 Kč co nejdříve uhradili těmito třemi způsoby:

- 1) na účet SČVP Litoměřice, číslo 269 188 245/ 0300, VS 1111 a hlavně do zprávy pro příjemce napsat Vaše jméno
- 2) zaslat složenkou hospodářce: Anna Šarayová, Kochovice 62, 41172 Hoštka
- 3) osobně uhradit u jednatelky Daniely Zelenkové, Sokolská 290/37 tel. 723 326 841

Vedení regionu se těší, že se brzy dočká možnosti osobního setkání se členy nebo na společném jednání například na Kolibě.

Vážení rodáci a potomci rodáků z Volyně,

Obracím se na Vás v této neveselé době s prosbou a možná i přáním. Ve Sdružení je více než 1000 lidí a většina z Vás je, jak se dnes moderně říká, vyššího seniorského věku (tedy 80 a více let). Je vidět, že volyňáci mají dobré kořeny. Dovolte mi, jak bylo u nás doma zvykem, Vás nazývat babičkou a dědou nebo tetou a strejdou. Tedy: Babičky a dědové, tety a strýcové, když se skoro nic nemůže ani nikam zajít, otevřete své šuplíky, vytáhněte staré fotky a dokumenty a začněte vzpomínat. Na obrácenou stranu fotografie napište jména a příjmení osob a možná i rok, místo a událost, kterou fotka zachycuje.

Možná tak přijdete na jiné, mnohdy příjemné vzpomínky a na chvíli se vrátíte do svého dětství či mládí. A pokud Vám to zdraví dovolí, napište pár řádek o Vás, Vaší rodině, životě na Volyni.....

Možná se Vám Váš život bude zdát obyčejný a nezajímavý – ano, to jsem často slyšela od svých příbuzných. „Vždyť to byl jen obyčejný život, nic zvláštního,“ říkávala mi prateta, které umřela maminka na tyfus, když jí bylo 11 let. Totéž říkala sestřenice mého dědy, které Němci zabilí tatínka roku 1942. Prý omylem... Děda nám nikdy neřekl, jak se doslal z Leningradu do Gorkého a na Bajkal a zpět a proč měl v lýtkách dírky od kulek ... A jak strejda naskakoval a vyskakoval z vlaku z Volyně, až mu málem vlak ujel, a dalšího příbuzného ve věku 7 let i s malou sestřičkou málem zapomněli na Volyni, a další a další. Ano, pro Vás je to obyčejný život, o kterém se nechce moc mluvit – buď to moc „bolí“ nebo je to moc „obyčejné“. Bolest ovlivnit nedokážeme a i po 70 letech může být živá (můj obdiv například k paní Libuše, která dokázala svůj příběh a zážitek z Malína vyprávět). Vězte, že každý „obyčejný“ život se může jiným zdát neobyčejným a bez jeho zachycení se tak nestane.

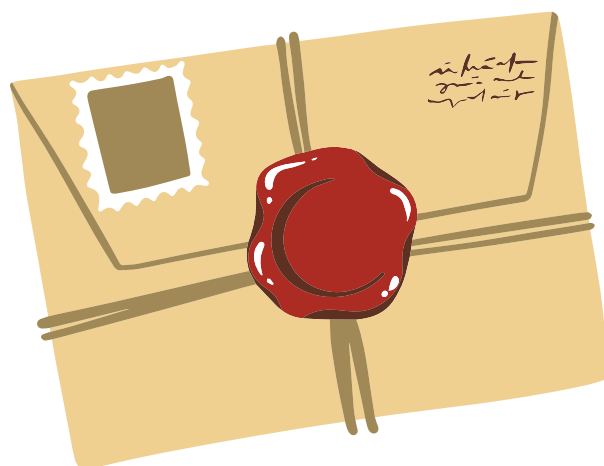
Prosím, pokud máte jen trochu síly, pomozte s poselstvím pro budoucí generace, které možná ještě ani neví a netuší, že něco takového chtějí vědět.

Znám reakci „děti a vnuky to nezajímá“ a pak další reakci „proč já si to tenkrát nenapsal/ nenapsala“... a mnohdy od stejných lidí. Jen je dělí zhruba 20 let. Jinak řečeno: Když mi bylo 30, tak mě to nezajímalo, a teď mi je 50 a není se koho zeptat, a všechno, co bylo na půdě, se vyhodilo, když se uklízelo...

Pokud máte doma fotky, dokumenty, které by jinak skončily v popelnici, prosím popište, co můžete, a pošlete na adresu Sdružení nebo na adresu Ing. Marcela Kordulíková (Volynaci), Luční 526, 431 01 Spořice nebo na adresu Mgr. Dagmar Martinková, Bohdalice 7, 683 41. Zasláné materiály zdigitalizujeme, zarchivujeme, a pokud budete chtít, pošleme po digitalizaci zpět na uvedenou adresu. Tyto dokumenty vždy posílejte doporučeně!

Pokud máte někoho ochotného, kdo může dokumenty zdigitalizovat (naskenovat) a odeslat e-mailem na: volynacimk@seznam.cz, budeme moc rádi. Pomozte zanechat stopu a vzkaz pro budoucí generace.

Jménem www.volynaci.cz Ing. Marcela Kordulíková a Mgr. Dagmar Martinková

Dvakrát z regionů

Redakce Zpravodaje pravidelně zpovídá představitele jednotlivých regionů. Ptáme se na tři otázky:

1. Řekněte pár slov o sobě - jakou máte profesi, koníčky a kdy jste se začali zajímat o volyňské Čechy?
2. Odkdy jste ve vedení regionů a s jakým předsevzetím jste do něj vstoupili?
3. Na co jste nejvíce hrdí v práci pro spolek a jaké máte s regionem plány do budoucna?

1. Vystudovala jsem filmovou a divadelní vědu a hned po vysoké škole jsem začala pracovat jako redaktorka v jednom časopise. Novinařině jsem se věnovala zhruba deset let, pak jsem tři roky pracovala na projektu pro podporu Podbořanska. Loni touto dobou se mi narodila dcera Alička a od té doby jsem na mateřské. O volyňských Češích slýchávám odmalička a myslím, že mi přirostli k srdci hlavně díky mé jedinečné prababičce Naděždě Křivkové rozené Řepíkové z Malované, později Českého Straklova. Vyprávěla mi neuvěřitelné příhody, veselé i tragické, a já byla její nadšená posluchačka. Mluvila i o příbuzné, která zahynula v Českém Malíně, o sousedech Židech, které postupně ztrácela, o banderovcích, kteří jí našťestí jen ukradli dva kufry nových školních pomůcek pro žáky... Dnes vím, že ty nepěkné vzpomínky pro mé dětské uši přizpůsobovala. Tato velmi pracovitá a inteligentní žena, která samozřejmě neměla skoro žádné vzdělání, mě ovlivnila ještě v jedné věci. Občas totiž pronesla, že s pradědečkem jenom šetřili a pak skoro o všechno přišli. Z toho důvodu nejsem nějak zvlášť spořivá. A přirozeně jsem si dlouho myslela, že každý má babičku z Volyně.

2. V přípravném výboru podbořanského regionu jsem od roku 2018. Naším cílem bylo obnovit zdejší region a znovu téma volyňští Češi vzkřísit i pro místní veřejnost. Doufali jsme, že je tu spousta lidí, kteří chtějí do komunity volyňáků patřit, anebo kteří mají alespoň o ně zájem.

3. Kromě výročních schůzí, na kterých ráda sleduji, jak se potkávají "staří známí", se nám daří plnit podbořanský přednáškový sál, kde pořádáme besedy. Přichází k nám noví členové, uspořádali jsme sérii výstav a dalších přednášek na Podbořansku. Mým snem je, aby příběh volyňských Čechů byl živou historií Podbořanska. Kromě populárně naučných akcí doufáme v modernizaci Muzea volyňských Čechů, zásobování místních knihoven knihami o naší historii a pravidelné návštěvy ve školách.

1. Vystudovala jsem ekonomii a pracuji jako nákupčí pro nadnárodní společnost. Mezi moje koníčky patří ruční práce, četba, cestování a ráda se věnuji dětem. Jelikož polovina mé rodiny pochází z Volyně, slýchala jsem o volyňských Češích prakticky od dětství. Babička z maminy strany se za svobodna jmenovala Peredrejčuková a pocházela z Hlinska - Sedmihrany. Pradědeček byl kovář, prababička se starala o skromné hospodářství. Tatínkův strýc byl Jiří Olič, také původem z Hlinska, jedna z jeho sestřenic byla bývalá předsedkyně Jarka Ničová. Baví mne, že čím více se historií volyňských rodin zabýváte, tak postupně zjišťujete, že jste vlastně v nějakém příbuzenském vztahu téměř se všemi krajany, že tvoříme takovou jednu velkou rodinu.

2. Ve vedení regionu jsem od podzimu 2004. Tehdy mi zavolala J. Ničová, zda bych se nechtěla regionu Uničov ujmout, neboť byl v té době bez předsedy. Řekla jsem, že to nejde, protože jsem měla zrovna před státnicemi. Týden po státnicích mi volala znovu, abych to zkusila. Nakonec jsem svolila a ještě na podzim jsme zorganizovali první setkání. Od té doby až do loňského roku se nám dařilo setkávat se dvakrát do roka. Postupně se nás scházelo více a více, takže v posledních letech nás bylo vždy kolem padesáti. Kromě popovídání jsme mívali připravený i kulturní program - vystoupení dětí, kapelu, promítali jsme fotky nebo filmy z cest na Volyň. Pan Holec dokonce zorganizoval přednášku o volyňských Češích pro uničovskou veřejnost a také jsme připravili výstavu o volyňských Češích. Na významná výročí sloužíme panychidu u pomníku padlých. Bohužel vloni se nám s ohledem na situaci s koronavirem nepodařilo setkání uskutečnit.

3. Jsem hrdá na všechny naše krajany, kteří si dokázali uchovat svou národní identitu, držet družně při sobě. Líbí se mi, že mají zájem o svou historii a své kořeny. Jsem ráda, že mají stále chuť se společně setkávat. Bohužel při svém pracovním vytížení a ostatních povinnostech se nemohu regionu věnovat tak, jak by si zasloužil. Máme hodně plánů, také ve vazbě na činnost a akce celostátního výboru, proto bych předsednictví ráda předala někomu, kdo by je měl prostor dále rozvinout.

**Edita Šebesta
Langpaulová
Podbořany**

e-mail:

zpravodajscvp@seznam.cz

Tel.: 774 594 330

**Blanka Langrová
Uničov**

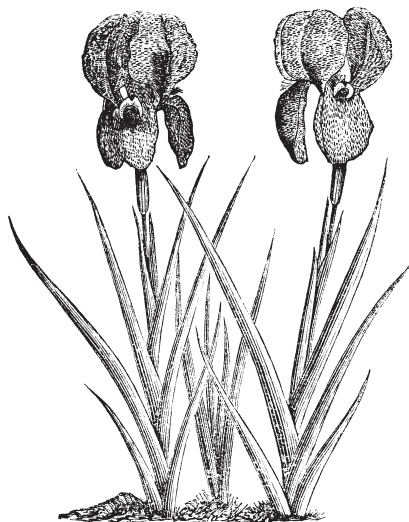
e-mail:

blanka.langrova@seznam.cz

Tel.: 608 845 736

Václav Kuchynka

Navždy nás opustil válečný veterán, náš člen, generál ve výslužbě Václav Kuchynka. Václav Kuchynka se narodil 13. září 1925 ve vesnici (Český) Závidov. Byl vychováván ve vlasteneckém duchu a láska k vlasti ho vždy doprovázela. Václav v roce 1943 vstoupil do odbojové organizace volyňských Čechů zvané „Blaník“. O rok později se přihlásil do jednotek československého zahraničního odboje. Do Československého armádního sboru v SSSR vstoupil na začátku roku 1944 a prodělal s ním v rámci 2. čs. paradesantní brigády výcvik Jefremově. Účastnil se bojů na Dukle v řadách 3. čs. pěší brigády u obcí Machnowka a Wrocanka. Václav Kuchynka absolvoval celé tažení armádního sboru při osvobození Slovenska jako radista, během války byl několikrát lehce raněn. Po válce se usadil v severočeském pohraničí v obci Polepy. Za bojové zásluhy byl mnohokrát vyznamenán. Byl držitelem československé Pamětní medaile se štítkem SSSR a Medaile "Za zásluhy" či sovětského Řádu vlastenecké války. Ministerstvo obrany České republiky mu udělilo Záslužný kříž MO ČR III. i I. stupně. V roce 2017 byl povýšen do hodnosti brigádního generála ve výslužbě. Václav Kuchynka se jako veterán angažoval ve spolcích, i v pokročilém věku se účastnil vzpomínkových akcí a byl "dobrým duchem" naší volyňské komunity. Poslední rok pobýval v domově pro válečné veterány Vlčí mák při ÚVN v Praze. Zemřel večer 15. prosince 2020 ve věku 95 let. Poslední rozloučení s br. brigádním generálem Václavem Kuchynkou proběhlo s vojenskými poctami v rodinném kruhu 21. prosince 2020 v Litoměřicích.

E. Langpaulová

Václav Petras

Dne 22. prosince 2020 se zastavilo srdce našemu členu Plk. Ing. Václavu Petrasovi. Narodil se 3. července 1927 v Kvasilově. Tam také navštěvoval školu a později v Zdobunově se učil v místním pivovaru. V roce 1944 přišel při německém náletu o otce. Poté se přihlásil spolu se sestrou Helenou a bratrancem Sergejem jako dobrovolník do Svobodovy armády. Byl zařazen ke spojařům a měl na starost opravy přerušovaných spojení. S frontovými vojsky se dostal až do Ostravy a později do Prahy. Po válce vystudoval v Praze střední pivovarskou školu a poté Vysokou školu chemicko-technologickou. Celý život pracoval v pivovarnictví; působil v pivovarech v Kadani, Opavě, Ostravě a Loučce u Nového Jičína. V roce 1970 byl jmenován ředitelem nově budovaného pivovaru Radegast v Nošovicích. Od roku 1979 byl podnikovým ředitelem Severomoravských pivovarů v Přerově. I po odchodu do důchodu pomáhal odbornou radou pivovarům u nás i v zahraničí. Za svůj celoživotní přínos byl v roce 2013 uveden do Síně slávy českého pivovarnictví a sladařství. Je nositelem mnoha vyznamenání, například Řádu velké vlastenecké války, Dukelské medaile a medaile Za chrabrost.

E. Langpaulová

Václav Kuchynka

Pavel Tarnavský

Pavel Tarnavský

Dne 3. ledna 2021 ve věku nedožitých 98 let skončila životní pouť Pavla Tarnavského. Pan Tarnavský se narodil 26. září 1923 na Volyni v obci Hlinsku. Pocházel z naprosto unikátní rodiny. Jeho dědeček byl Josef Šmolík, zakladatel pivovaru v Hlinsku. Babička Pavla Tarnavského byla dcerou Josefa Oliče. Otec byl původním povoláním účetní a v Hlinsku hospodařil. Strýcem Pavla Tarnavského byl Věnceslav Švihovský, šéfredaktor českých novin „Čechoslovan“, o kterém Pavel Tarnavský velice rád vzpomínal i na sklonku života a říkal mu Děda. Pavel Tarnavský navštěvoval jako kluk polské gymnázium ve Zdobunově, škola ale skončila s příchodem Němců. V březnu 1944 po osvobození Volyně se pan Tarnavský dobrovolně přihlásil do Svobodovy armády. Ve II. oddílu dělostřeleckého pluku byl zařazen do družstva pátračů a průzkumníků. Po absolvování základního výcviku se pan Tarnavský zúčastnil bojů o Dukelský průsmyk, u Jásla a Vrútek – Strečna a prošel s armádou až na Moravu. Za svou činnost ve Svobodově armádě dostal Pavel Tarnavský celou řadu ocenění. Po válce byl v roce 1946 demobilizován a dostal přidělen statek po sudetských Němcích v Pasece u Šternberka. Až do důchodu pracoval jako traktorista v JZD Paseka. Zemřel ve Středisku komplexní péče o veterány VN Olomouc.

Vladimír Turek

Václav Valoušek

V sobotu 17. října 2020 zemřel ve věku 95 let volyňský Čech a válečný veterán Václav Valoušek ze Stekníku u Žatce. Václav Valoušek se narodil 6. listopadu 1924 v obci Teremno, osadě Sapalajovka v západní části Volyň. Do příchodu Svobodovy armády na Volyň na jaře roku 1944 získal mnoho zkušeností se soužitím s Poláky, Ukrajinci, Němci, přežil řádění banderovců v okolí jeho rodné obce a vystřídal několik zaměstnání. Vstoupil do československé armády v Rovně 18. března 1944, kde byl zařazen k první rotě třetího pěšího praporu první brigády jako střelec a nabíječ zásobníku lehkého kulometu, absolvoval základní vojenský výcvik v prostoru Besarábie. Odtud se pěšky přesunul se svou jednotkou do Karpat, kde se mimo jiné zúčastnil bojů u osad Machnówka, Teodorówka, Dukla a 6. října 1944 vstoupil se svou jednotkou na slovenské území Dukelským průsmykem. Již na území Slovenska při pročišťování lesů od Němců utrpěl od střepiny vážné poranění pravé ruky, zbytek války strávil v různých nemocnicích a v Československu vystřídal několik invalidoven. Poslední z nich byla v Bohosudově, kde byl demobilizován. Jeho válečné zásluhy byly oceněny udělením Československého válečného kříže z roku 1939, Československé medaile za chrabrost před nepřitelem, Československé vojenské medaile za zásluhy II. třídy, Pamětní medaile československé armády v zahraničí a Dukelské pamětní medaile a několika sovětskými vyznamenáními. Po válce se Václav Valoušek usadil ve Stekníku u Žatce. V listopadu 1947 se oženil s Marií Cilcovou. Zpočátku pracoval jako soukromý zemědělec, pak pracoval ve Státním statku ve Stekníku až do odchodu do důchodu v roce 1982. Spolu s manželkou Marií vychovali dceru a dva syny. Jeho činnost byla přerušena zdravotními problémy, pobyty v několika nemocnicích a přestěhování do domova seniorů, kde se mu nepodařilo najít spřízněnou duši a stýskalo se mu po jeho milovaném Stekníku. Václav Valoušek až do konce svého dlouhého a plodného života sledoval dění ve světě i doma, vše ho zajímalo a měl úžasný všeobecný přehled. Povídání s ním bylo vždy jako pohlazení. Rád rozdával radost všem svým blízkým. To se mu podařilo i prostřednictvím jeho knížky „Vzpomínky volyňského Čecha a válečného veterána Václava Valouška ze Stekníku“, vydané v rámci projektu Péče o válečné veterány Československou obcí legionářskou a Ministerstvem obrany ČR v roce 2018.

Jan Valíček

Vzpomínka z regionu Žatec

V říjnu jsme se na hřbitově v Žatci rozloučili s jedním z posledních válečných veteránů panem Václavem Valouškem. Kromě toho, že byl pan Valoušek naším členem, byl členem také ČsOL a ČSBS. I v důchodovém věku byl aktivní a zúčastňoval se schůzí a pietních aktů. Celostátních setkání se zúčastňoval s celou rodinou. V roce 2015 se v devadesáti letech společně s Pepou Holcem a dalšími členy zúčastnili při příležitosti 70. výročí osvobození návštěvy pietních míst v okolí Žatce, kde pokládali kytice a zavzpomínali na padlé kamarády. Na podzim roku 2019 se ve svých devadesáti pěti letech společně s veteránkou Naďou Brůhovou zúčastnili konference k 75. výročí Karpatsko-dukelské operace v Domě armády v Praze. Životní příběh pana Valouška, jeho moudrost a přístup k životu je nám mladším vzorem. Čest jeho památce!

Olga Nepivodová

Bohumil Janča

Pan Bohumil Janča se narodil 4. února 1927 v Holoveň u města Slavuta. Během války byl v sovětské domobraně a v dubnu 1944 se stal příslušníkem vyčišťovacího praporu oddílu NKVD slavutského okresu, tedy složky sovětského ministerstva vnitra. Působil jako kočí, ochranka i sluha okrskového vedoucího, ale účastnil se i akcí proti banderovcům. V únoru 1945 byl přeražen do opravy vozů č. 16 u 204. automobilního praporu Rudé armády v Kujbyševu. Pravidelně se účastnil setkání našeho regionu. Finančně přispíval, i když nepatřil do regionu Tachov, a já jsem to dlouho ani netušila. Hlasitě a krásně zpíval, přinesl mi spoustu knih, o kterých nadšeně vyprávěl ... Učil nás, jak krmit v zimě ptáčky a taky jak se o sebe starat, aby člověk i s pomocí nejbližších byl dlouho soběstačný. Nevěřila bych, že devadesátku oslavil už dávno. Donedávna vyráběl bytelné ptačí budky, které přežijí generace. S kovovým základem, vyměnitelnou nohou, oplechovanou střechou, ... Nic takového jsem do té doby neviděla a myslím, že ani děti z mateřských školek v okolí Města Touškova, kde žil po repatriaci. Jeden jeho ptačí domeček jsem získala v tombole! Odešel 5. ledna 2021 a nejen já, ale i generace ptáčků kolem, budeme každou zimu vzpomínat.

Květa Vachudová

Foto: Nořin, soukromé archívy

**NIKDY
NEZAPOMENEME!**

Odhalení pamětní desky Vladimíru Bašekovi Ze Žitomiru

Na budově dětské nemocnice v Žitomiru odhalili dne 6. ledna 2021 pamětní desku vážené osobnosti města a regionu, panu primáři dětské nemocnice Vladimíru Bašekovi. Jak se píše v článku z ukrajinského tisku, Vladimír Bašek byl váženou osobností, měl rád život a děti. Vladimír Bašek byl také členem zastupitelstva města Žitomir a v této funkci napomáhal k porozumění a stabilitě vztahů. Když jsem byla několikrát v Žitomiru, zjistila jsem, že se o něm také hovořilo jako o „nepodplatitelném“. Při odhalení pamětní desky přišlo uctít jeho památku kolem padesáti lidí. Účastnili se i zástupci českého krajanského spolku v Žitomiru, kdy ústy jejich předsedkyně Ludmily Číževské bylo vzpomenuáno, že Vladimír Bašek stál u zrodu zdejšího českého krajanského spolku v Žitomiru. Vladimír Bašek, který měl české kořeny, byl zároveň patriotem Ukrajiny, přičemž právě svoji profesionalitu a odbornost načerpal v českých nemocnicích. Nyní bude nemocnice i s pamětní deskou na turistické mapě „českého Žitomiru“ a přivede na tato místa i kroky dalších českých delegací. Primář dětské nemocnice Vladimír Bašek zemřel náhle v září roku 2018 ve věku 70 let.

Text: D. Martinková

Nová kniha v polštině

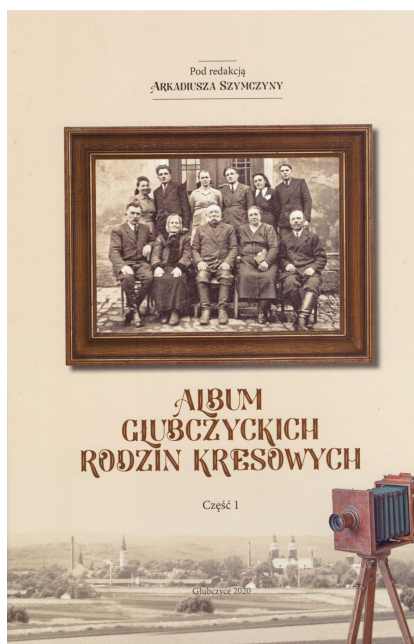
Poté, co v roce 2019 vydali polští vyhnanci z Ukrajiny knihu Kresowi mieszkający ziemi glubczyckiej, v níž věnovali více než 100 stran historii českých Volyňáků, vyšla nyní kniha "Album glubczyckich rodzin kresowych". Autorem je Arkadiusz Sczymcyn, má 450 stránek formátu A4 a obsahuje 900 fotografií.

S velkým potěšením můžeme konstatovat, že ani zde nezapomněli na své sousedy, české Volyňáky za hranicemi Hlubčic. Autor zmiňuje nejen účast na poutích v Rusíně, společnou publikaci "Setkávání u kaple", jejíž prezentace se konala také v obřadní síni krnovské radnice, dále srazy volyňáků v Krnově a Sl. Rudolticích, návštěvu výstavy Návraty volyňských Čechů ve Flemmichově vile, ale především v účast na krajských setkáních v Suchdole. Všech těchto společných, přátelských aktivit si podle jejich slov velmi váží.

Kniha vyšla u příležitosti 10. výročí založení spolku Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresow Pludniowo-Wschodnich v Glubczycach, které je polskou obdobou našeho Sdružení volyňských Čechů a jejich přátel. První část věnuje autor osobnostem, které již po mnoho let se Spolkem spolupracují a spolupracovali na vydání této publikace. Neopomněli zmínit i materiály poskytnuté členy našeho Sdružení volyňských Čechů. Druhou část vyplňují staré dokumenty a fotografie z 19. a 20. století, z doby 1. a 2. sv. války, z doby okupace německé i sovětské i z doby, kdy byli roztroušeni po všech kontinentech. Fotografie jsou svědectvím každodenního života, oblečení a činností lidí této doby, jejich vlastenectví, náboženského života, ale i vojenského nasazení. V třetí části jsou umístěny mapy a přehledy, aby i současné mladé generaci bylo zřejmé, kde všude se předkové dnešních občanů Hlubčic pohybovali.

To vše doplněno, jak už bylo řečeno, obrovským množstvím fotografií. Do budoucna plánují vytvořit společné album fotografií českých a polských přesídlenců z Ukrajiny.

Text: L. Čajanová

Tiché lidství

Vyprávění

Zdolbunov – zima 1945 – Volyň – Němci stále chrlili transporty s lidmi do táborů, kde je nečekalo nic pěkného. Podvečer na nádraží ve Zdolbunově byl chaotický, řev Němců, štěkot psů, těžká nervozita a zmatek. Toho využili dva mladí lidé, mladá dívka Polka a muž Němec, oba židovského původu. Vzali se za ruce a bez ohlížení se dali na útěk. Když se dostali mezi obydlí, nečekali na nic a zaťukali na okno hospodářského stavení, vymrzlí, chatrně oblečení, vyhladovělí, stáli přede dveřmi manželů Novotných, Václava a Anny. On Volyňák, ona Ukrajinka. Tito lidé otevřeli dveře, tam stály zubožené postavy a dva páry očí, které nemusely prosbu vyslovit. Pan Novotný řekl, ať jdou dál. Byli přijati s velikým ohledem. Byli v teple, dostali najíst a čekal je konečně klidnější a pohodlnější spánek. Šel den za dnem, utečenci manželům Novotným vyprávěli svůj příběh. Poznali se v transportu a stále mysleli na útěk. Když se to podařilo, netušili, že se jich ujmu tak stateční a charakterní lidé i přesto, že Novotní tolik riskovali. Měli totiž dva malé chlapce, synky, batole a kojence. Tím, že ukryli Židy, ohrožovali sebe, děti, rodiče i utečence. Byla to velká obětavost - chovat se přirozeně před lidmi, dělit se o jídlo, poskytovat ošacení. Celé dny si vyprávěli, pomáhali, až z toho vzniklo velké přátelství. Utečenci i Novotní však věděli, že přijde den loučení, že budou muset jít zase dál. Nabírali sílu pro den odchodu. Den, kdy museli odejít, nebyl veselý. Václav a Anna je vybavili jídlem a oblečením. Loučení bylo slzavé údolí, objímali se, plakali, loučení bylo srdcervoucí. Vznikla mezi nimi taková vzájemnost, úcta a přátelství, že děkování za záchranu nebralo konce. Vůbec netušili, kam půjdou a co je ještě může potkat. Nedá se to ani popsat. Po válce. Václav a Anna Novotní v roce 1947 odešli do Československa. Jejich chráněnci - utečenci se dostali do Rakouska, Vídně, a byli zachráněni.

Ale příběh má pokračování... Novotní neměli v Československu lehké živobytí. Václav odmítl vstoupit do zemědělského družstva a vysloužil si za to vězení. Anna zůstala sama s pěti dětmi. Pro ni, Ukrajinku v cizí zemi, to byla zatěžkávací zkouška. Nikdy ti dva nedali k dobru, že kdysi někomu pomohli ve válce záchranou. Mlčeli. Uběhl čas a Václav se vrátil. V roce 1967 Annu a Václava kdosi hledal přes Červený kříž i s pozváním do Vídně. Bylo to od manželů, co Novotní u sebe ukrývali a zachránili. Polka a Němec Gerstlovi. Gerstlovi jim za záchranu chtěli poděkovat, celé roky na to mysleli a nezapomínali, až se to podařilo. Svě zachránce našli. Do Vídně se dostala pouze paní Anna s 13letou dcerkou Venuškou. Pobyť ve Vídni byl pro ně jako v pohádce a mělo to být poděkování za vše, co pro ně Novotní za války udělali. Zůstalo vzpomínání a přátelství. Rok 1968 zařídil vše jinak. Anna a Václav mohli žít s dobrým pocitem, že kdysi dveře svého domova otevřeli těm, co utekli z transportu smrti a ti se pak vzali a měli dceru, čímž vznikl další život. Václav a Anna Novotní už nejsou mezi námi, vzdejme jim hold za jejich obětavost. To vše mi vyprávěla dcera Novotných, která byla to děvčátko, které jelo s maminkou do Vídně – je to její vzpomínání a vyprávění, která je mou přítelkyní i příbuznou, jménem Venuška Ševčíková Novotná. Děkujeme obě dvě, že toto sepsání a zveřejnění si Václav a Anna i posmrtně zaslouží. Neboť se nezviditelňovali a nechlubili tím, co kdysi dávno ve válce se vši ctí vykonali na své Volyni.

Text: Vlasta Niebauerová Čurdová

Vyprávění vyšlo také v Čítance (nejen) pro volyňské Čechy

Prodloužení výstavy v Žatci

Výstava v Muzeu K. A. Polánka pod názvem Volyňští Češi po roce 1945 v Žatci, o které se psalo ve Zpravodaji č.7/ 2020, se prodlužuje do konce června 2021. Pro ty, kteří si chtějí tuto výstavu prohlédnout z pohodlí domova na svém počítači, připojuji odkaz 3D virtuální prohlídku.

<https://muzeumzatec.cz/clanky-nova-3d-virtualni-prohlidka-vystavy-volynsticesi-po-roce-1945-v-zatci.html>

Text: J. Bába

Brožura nově v ukrajinštině

V prosinci nechalo SČVP vytisknout 68 stránkovou brožuru Návraty Volyňských Čechů v ukrajinském jazyce. Tato brožura byla vydána jako doprovodná brožura či katalog k naší putovní výstavě a je doplněná o některé další příběhy. Cena této brožury je 55 Kč plus poštovné a balné a můžete si jí objednat na tel: 721 066 688 nebo na e-mailové adrese: ekonom.scvp@seznam.cz.

Text: J. Bába

Čas na Volyni a po něm Vzpomínky Vladimíra Dolejše

1921 vytlačili Poláci z Volyně Rusové – krasnoarmějci – armáda Budoného. V září 1921 udělali Poláci s Rusy dohodu. Jako hraniční čáru určili řeku Horyň. Tak se Volyň dostala od konce roku 1921 pod vládu Poláků až do roku 1939. Volyňská země i její obyvatelé značně utrpěli válkou. Po všech nepokojích zavedli konečně pořádek Poláci, podporovali boháče – podnikatele a dbali na bezpečnost obyvatel. Volyň vzkvétala nejen hospodářsky, ale i kulturně – byl založen Sbor dobrovolných hasičů (1922), hrála se divadla. Hospodáři kupovali nové zemědělské stroje, mnozí zemědělci přikupovali půdu, zlepšovali svá stavení, místo došky pokrývali své střechy pocínovaným plechem, cementovými taškami a eternitem. Vliv na vzdělání a názorové tříbení mládeže v Sofievce měl válečný zajatec František Holý, vojín rakousko – uherské armády, pocházející z Čech (Kopidlno u Jičína). S osobností Františka Holého jsou spjaty začátky spolkového života v Sofievce i založení divadelního a pěveckého sboru. Také založil obecní knihovnu a objednal knihy přímo z Čech. Po odchodu učitele Holého byl dosazen na sofiievskou školu učitel Václav Křivka, za jehož působení se kulturní život v obci stále rozvíjel.

Vladimír Dolejš ve Stebně

Náš táta Vladimír Dolejš se narodil 4. 2. 1896 v Sofievce na Volyni. Jeho rodiče Josef a Marie Dolejšovi měli devět dětí, z toho tři dcery a šest synů. Jak už to v životě chodí, jedni se rodí, druzí umírají. Ani rodině Josefa Dolejše se nevyhnula smrt a tím ztráta blízkých. V roce 1906 zemřela dcera Marie na tyfus, v roce 1918 zemřela dcera Běta na španělskou chřipku. Syn Alexandr byl v první světové válce ranhojičem u eskadrony. Po zranění odešel do ruského zázemí do Černigovské gubernie – Hluchovský újezd. Tam také zůstal a jeho další osud již jsou pouze fámy a dohady. Doba po roce 1918 byla v Rusku tak divoká, že není divu, že osud jednoho člověka se nadobro ztratil. Josef a Marie Dolejšovi přijeli do Ruska do Mirohošti, ale časem se přestěhovali do nově vznikající Sofievky. Po přestěhování na Sofievku bydleli Dolejšovi v domku notáře Greva. Děda Josef Dolejš se staral notář o domek i hospodářství, protože majitel trvale žil v Dubně. Tomu místu se říkalo „Chutor Marjanka“, později „U Pučáků“. Když notář domek prodal, děda si propachtoval v kolonii „Za vápenkou“ kus lesa. Tam si s rodinou postavil chalupu, po částech korcovali les a měnili mýtinu na pole. Postupně tento pozemek spláceli Svěčnikoví, majiteli lesa. Děda Josef Dolejš postupně s rodinou vykorcoval les a získal pole o výměře 5 desjatín (1 desjatina je víc než 1 ha). Během 1. světové války vládu nad Ukrajinou přejímaly různé bandy. Byly to ukrajinské vojenské oddíly pod vedením hejtmana Pavla Skoropadského, dále to byli Němci – interventí, které vystřídali petljurovci – banda vedená hejtmanem Symonem Petljurov. V roce 1919 ovládli Volyňskou gubernii Poláci. Jejich vláda trvala pouze do roku 1921 a v roce

Začátky na Volyni

Vzhledem k tomu, že můj otec Vladimír Dolejš neměl žádný velký majetek a byl vlastně na prahu svého produktivního života, musel se zatím spokojit dřevěnicí krytou doškami. Materiál na stavbu zděného domu si musel nejdřív připravit. Až do roku 1929 pracoval v lese, kde se dělalo dubové dřevo na výrobu lodí pro Dánsko... V roce 1922 zasáhla Vladimíra krutá rána, zemřela mu maminka Marie Dolejšová, která byla delší dobu nemocná. Syn Vladimír svou matku ctil a miloval. Těžce nesl její smrt, věděl, že byl matčin nejmladší a nejmilejší. Vladimír sice žil stále společně v domku se svým bratrem Janem, jeho rodinou a svým otcem Josefem, ale rok po smrti matky si přivedl do domu Marii Mikešovou, svou družku. Ta měla za svobodna syna Vladimíra, narozeného v roce 1918, a Vladimír se rázem stal tátou pětiletého kluka. 10. 3. 1924 v podnájmu u Kozáků se narodila dcera Jiřina. Vlastní bydlení tenkrát mladá rodina neměla. Domek, ve kterém dříve bydleli, byl starý, a proto se Vladimír rozhodl domek zbourat a parcelu prodat. Materiál z bouračky použil na stavbu nové dřevěnice, kterou postavil v roce 1929 na parcele koupené od Karla Žáčka. Za zbylé peníze si pořídil cihelnu na Tabulkovém poli u Verby. Jeho společníky byli Tabulka a Vacek. Cihelna prosperovala až do roku 1939, než ji zabrali Rusové. Nový domek dřevěnice, krytá došky, stál mezi ukrajinskou vsí Bělohurdkou a českou Sofievkou. Syn Emil se narodil 20. 9. 1927 už v nové dřevěnici, i když ještě nebyla úplně dostavěna. A teď něco o jeho mamince. Paní Marie Mikešová pocházela z Podvysoké u Volkova. Byla katolička a Vladimír Dolejš byl bezvěrec, a proto nebyli nikdy spolu oddáni. Děti Jiřina i Emil nesly příjmení Dolejšová. V roce 1935 zemřela družka Marie Mikešová na rakovinu. Nějaký čas, asi dva roky, žil Vladimír s vdovou Šimoničkovou, která také zemřela. V roce 1937 se Vladimír oženil s Libuší Wenigerovou z Hlinska. Oddáni byli v církvi, protože se nechal pokřtít na pravoslavnou víru, jako byla jeho nastávající. To byla podmínka Libuše, protože na hromádce žít s Vladimírem nechtěla. Od roku 1939 začal Vladimír opět chodit do lesa kácet dříví, také vydělával kůže na boty, šil a opravoval boty. Učil se ševcem, ale nevyučil se. Boty ušít ale uměl a touto prací se živil až do reemigrace.

Starostou

V roce 1939 za vlády Sovětů dělal Vladimír předsedu obce, protože bohatí sedláci nechtěli mít nic společného s politikou Sovětů, kteří po svém příchodu na Volyň začali po svém vzoru zakládat kolchozy. A Vladimír Dolejš jako bezzemek jim byl za předsedu dobrý. Byl jím od roku 1943. 22. června 1941 přepadlo hitlerovské Německo Sovětský svaz. Byly zrušeny kolchozy a sedlákům zase narostl hřebínek. Také ukrajínští nacionalisté byli na koni. Němci jim slibovali

samostatnost, budou-li s nimi spolupracovat. Protože Ukrajina byla dlouho pod cizí nadvládou buď Poláků nebo Rusů, chopili se ukrajinští nacionalisté nabídky Němců a fanaticky plnili vše, co po nich Němec žádal. Jako symbol své samostatnosti stavěli Ukrajinci mohyly. Byly to navezené hromady země, upravené do poschodovitých jehlanů a na vršku byl ukrajinský znak trojzubec a kříž. Vzhledem k tomu, že Vladimír pásal v okolí mohyly krávu a nebyl Ukrajinci oblíben, svedli poškození mohyly na něho. Jeden ukrajinský nacionalista, který ho zbil, byl u banderovců a Němci s banderovci spolupracovali, nebylo žádného odvolání. Jinak otec Vladimír hodně času trávil tím, že organizoval různé brigády jako odstraňování sněhu, opravu cest a jiné práce, které si Němci vymysleli. Tato situace trvala až do 18. 3. 1944. Ten den přišli do chalupy Dolejšů, která ležela mezi ukrajinskou a českou vesnicí, němečtí vojáci. Bylo jich hodně a byli tam celý den až do noci. Přinesli si slepice a Vladimír jim je musel vařit. Zašívali si obleky, čistili oděv od vší, čistili zbraně a čekali na rozkaz. Děti s matkou se tísnily v koutě postele. Vladimír manželce načernal tvář, udělal kruhy pod očima a tvrdil Němcům, že je těžce nemocná. Chovala akorát nejmladšího syna Sašu. Když se blížilo k půlnoci, dostali Němci rozkaz pochodovat směrem na Brody a dále Lvov. Sebrali s sebou Vladimíra, aby jim ukazoval cestu a řídil koňský potah. Koně byli cizí, Dolejšovi žádné neměli. Rodina oplakávala Vladimíra a měla strach, že se už nevrátí, ale k ránu se objevil. Protože Němci vyjedli všechn chléb, chtěla matka ráno upéct placky, aby bylo s mlékem co snídat. Dala vál na stůl, prosela sítem mouku a v tom Vladimír přišel do světnice a řekl jí, ať všeho nechá, protože byli zpozorováni první sovětský vojáci – první linie. Vladimír věděl, že se Němci opevnili v zákopech na českém hřbitově a tak se jejich dům dostal do frontové linie. To bylo 19. 3. 1944. Vladimír s manželkou vzali děti, peřiny a utekli do sklepa, který byl vykopaný v zemi vedle chalupy. Tam seděli na bramborách, vedle sudu se zelím a okurkami, až do druhého rána. Celý předchozí den a noc za nimi zuřila bitva, na dvoře, na chalupě i v okolí. Bylo zabito a zraněno mnoho sovětských vojáků. Němci stříleli od hřbitova a chalupa Dolejšů byla prostřílená jako řešeto. I vál ve světnici, na kterém byla mouka, byl prostřílen. To ráno po střelbě vyšla rodina i s dětmi ze sklepa. Vzali krávu na provaz a strachy utíkali do lesa, ale sovětský vojáci je vrátili s tím, že už jsou Němci pryč. Takže ten den 20. 3. 1944 byl pro rodinu dnem osvobození od německé okupace. Němci ještě úplně poraženi nebyli, jen boje se přesunuly na jiná místa. U Dolejšů pak bydleli sovětský oficiři Šarduba a Blažko z Kubáně. V Bělohruďce i na Sofievce byla polní nemocnice až do konce války. Za frontou v roce 1944 začali chodit žebráci z Brjanska, Černogorska, Kurska. Volyňští Češi si nežili špatně, co se potravin týče. Byli pracovití a rozumní. Raději rozdali poslední chléb, než by si nechali zničit nemovitý majetek. Snažili se žít naplno i v těch nejtěžších dobách. Slavili a světili všechny svátky a navzájem se navštěvovali. Dovedli dělat bohaté hostiny doprovázené bujarou pijatikou. Díky této přizpůsobivosti a umění se odreagovat, dočkali se volyňští Češi návratu do své původní vlasti.

Návrat do vlasti

Po válce v roce 1945 se začalo mluvit o návratu do Československa. Začátkem prosince 1946 přijela přesídlovací komise pod vedením plukovníka Lazara z Prahy. Měla své sídlo ve Verbě a v této komisi spolupracoval za obec i Vladimír Dolejš, dále Vladimír Křivka, Mikuláš Šulženko, Antonín Kazilovský a jiní. Dne 25. 1. 1947 odjel první transport volyňských Čechů ze Sofievky z okresu Verba. Návrat do vlasti byl přijímán různými lidmi různě. Někteří se těšili, jako Vladimír, že se vrátí do vlasti, kde se narodili jeho rodiče a kam cítil, že patří. Některým bylo líto majetku, některým se nechtělo opouštět místa, kde se narodili a žili, jako např. Vladimírova manželka. I když bylo po válce, řádili na Volyni banderovci každou noc a lidé si nebyli jisti životem. Od října 1946 bydleli už v každé české rodině ruské rodiny z Bulharska. Byli to vesměs rybáři a malorolníci, kteří hospodaření a penězům, které vládly na Volyni, málo rozuměli. Tyto skutečnosti pomohly přesvědčit i váhavce, aby sbalili svých pět švestek a přestěhovali se do Československa. Ze Sofievky, ze svého domova jeli Dolejšovi do Verby na nádraží. S maminkou Libuší vyjely dcery Libuše, Marie a Olga a syn Alexandr. Vezla je na saních selka Jarina Někiforová a

měla zapřaženy dva koně. Otec Vladimír byl se synem Emilem už od večera ve Verbě. V jednu hodinu ráno 1. 2. 1947 vyjel vlak s repatrianty z Verby přes Karpaty do Biel, kde přisedali na československé vagony, protože ruská dráha je široko-rozchodná. V československých vagonech jeli směrem do Košic, kde každý včetně dětí dostal reemigrační průkaz a 300 Kč na osobu jako zálohu. Vlastní československé peníze zatím neměli a sovětské museli odevzdat. Z Košic jeli do Hranic na Moravě, dále Pardubic, Prahy, Žatce. Do Podbořan, kde bylo středisko, přijeli 12. února 1947. Tam zůstali necelé dva týdny. Rodiny si ve středisku samy nevařily, vyvažovalo se společně ve speciální kuchyni – vařily německé ženy. Z Podbořan se přestěhovali do Kryn. Vladimír pracoval nejprve ve sklárně, ale ze zdravotních důvodů přešel do cihelny, kde u výtahu překládal cihly. Vánoce 1947 byly první vánoce rodiny Dolejšových v Československu. Měli stromeček, spoustu hraček, kolekce a dárky, tak jak to umožňoval nákup na potravinové lístky a šatenky, které v té době platily. Na Vánoce měli zabíjačku, prasátko si přivezli z Volyně a maminka ho vykrmila do váhy přes dva metráky. Také životní úroveň byla limitována Vladimírovým výdělkem, protože matka byla s dětmi v domácnosti. Když Vladimír viděl, že jeho výdělek nestačí na to, aby rodinu slušně uživil, rozhodl se, že si zabere zemědělskou usedlost, které se v té době začaly uvolňovat. V usedlostech byli od roku 1945 zlatokopové a odvezli, co se dalo. Ale pole se odvézt nedalo, a proto se na polích muselo zajistit hospodaření. Tenkrát se dali nalákat deputátníci z vnitrozemí, kteří neuměli hospodařit a po dvou až třech letech krachovali. Otec Vladimír si našel usedlost ve Stebně č. 35. Stavý zvířat na 13 ha byly: dvě krávy, jedno tele, jeden vepř, tři slepice, drobné náradí a 5 metrů brambor. Koně na usedlosti nebyli a Vladimír si musel koně půjčovat od svého bratra. V únoru v roce 1948 byl Vladimír vyslán spolu s dvěma dalšími rolníky jako delegát rolnické komise do Prahy a účastnil se manifestace na Staroměstském náměstí. Bylo to v

době, kdy byla v Praze vládní krize. Vladimír věděl, že bez koňského potahu nelze obdělávat pole. Protože neměl peníze, půjčil si od hospodářského družstva a zakoupil dva valachy. Začátky hospodaření byly velmi těžké, ale manželé si věřili, věřili svým rukám, své pílí a pracovitosti. Maminka Libuše, protože sloužila u sedláka na Volyni do svých 32 let, hospodářství rozuměla a Vladimír se při ní učil.

Vladimír měl s Libuší šest dětí, na Volyni se narodily čtyři děti a v Československu dvě děti. Dolejšovi hospodařili soukromě od roku 1948 do žní roku 1950. Tehdy bylo ve Stebně založeno JZD, kam vstoupili, protože jim zkušenosti ze Sovětského svazu říkaly, že nemá cenu vzdorovat a že ke kolektivizaci dojde za každou cenu. V roce 1955 v červenci, bylo to v sobotu v půl jedenácté, přišli rodině oznámit, aby nečekali otce na oběd, že měl úraz na silnici s koňmi a že ho odvezli do nemocnice. Byla to rána jako blesk z čistého nebe. Auto s opilými rybáři splášlo Vladimírovi koně, když vezl do Stebna žebříňák suché vojtěšky. Sám seděl na oji, jak to sedláci dělali. Koně se lekli auta, uskočili stranou, trhli opratěmi, které Vladimír držel, a ten přepadl přes oj tak nešťastně, že nohami visel na oji a hlavou drhnul po silnici. Jen tak tak, že mu kolo žebříňáku nepřešlo krk. Měl ošklivý úraz, který si vyžádal hospitalizaci v Praze. Absolvoval několik plastik kůže na obličej, následky po úrazu zůstaly. Obdržel invalidní důchod 280 Kč měsíčně a to ještě všechny děti byly finančně závislé na rodičích. Navzdory všem útrapám se rodiče dočkali všech svateb svých dětí a dožili se narození všech vnoučat a dvou pravnoučat. V roce 1981 Vladimír Dolejš zemřel ve věku 85 let. Jeho manželka Libuše zemřela v roce 2002 ve věku nedožitých 97 let.

Když je člověk mladý, je dosti bezohledný, sobecký a přijímá od rodičů vše samozřejmě. Teprve s odstupem let dovede posoudit, co se matka musela nastarat, abychom mohli získat vzdělání.

Podle rodinné kroniky, kterou sepsala v letech 1997 - 1998 Ing. Libuše Mlejnková, roz. Dolejšová za vydatné podpory sestry Olgy, a dle pamětí Vladimíra a Libuše Dolejšových, syna Emila Dolejše a Nadi Svěcené, roz. Dolejšové. Zapsal Vladimír Dolejš. Pro redakční účely zpracovala Marie Čonková a Edita Langpaulová.

Původní text najdete na www.volynaci.cz

Z mého vánočního rozjímání Vzpomínka Josefa Kindla

V nezvyklém období pandemie a období svátků starý osamělec evokuje do minulosti. Z domácí knihovny vybírá dávno přečtené knihy, vyplňuje čas, udržuje rovnováhu myšlení ... Namátkou sáhne do starších čísle našeho Zpravodaje z roku 2012. Zaujme ho vyprávění Bohumila Janči o jeho životě a rodných obcích České Holovně, Antonovky a jiných z východní části Volyně. Obdivuje češtinu s volyňskými prvky, kterou vyprávění zapisuje Jiřina Pulerová. Tento svůj příspěvek věnuji památce příbuzných Vojtových, o kterých se pan Janča okrajově zmiňuje. Marie Vojtová byla sestra mého otce Josefa Kindla, tedy moje teta. Dělení na východní a západní po roce 1921, kdy proběhla občanská válka, bylo pro naši rodinu osudové. Těsné hranice přišly naráz, brutálně, neohlášeně ... Marjánka, dcerka Vojtových, která byla právě v Buderáži u babičky, viděla svoje rodiče až za dvacet let! Když přišli Sověti v roce 1937 na západní Volyň, setkání rodin bylo dojemné. Zrovna na podzim byla svatba u strýce Šejny a tam jsem jako jedenáctiletý klučina s otevřenými ústy hleděl na úsměvy, objetí a slzy příbuzných. Pamatuji si dobře, že prsty na ústa se naznačovalo, že není dobré mluvit o politice. Ti východní byli až příliš vychovaní k mlčenlivosti. S Fráňou Vojtovou, kterou pan Janča ve svém vzpomínání zmiňuje jako mladou učitelku, mě osud spojil nejlíže. V roce 1947 přijela do Čech s malým Josefem za manželem Jaroslavem Hlaváčkem do Karlových Varů. Jára jako vojenský řidič ve Svobodově armádě šťastně prošel Duklou, dostal vilu ve Varech a živil se podnikáním v dopravě. Fráňa měla český učitelský institut v Kijevě, ovšem bez závěrečné atestace. To proto, že po 1935 po různých čistkách ve školství nebylo možné udržet české školy na Rusi. Tu atestaci si udělala v Československu a nastoupila jako učitelka. Ve stejném roce jsem šťastně do Československa doputoval také já a shodou okolností jsem našel práci v Karlových Varech a bydlel u Hlaváčků. Téměř rodinné prostředí mi umožňovalo dva a půl roku žít "naplno" se vším všudy. Pak přišla základní vojenská služba. Do té doby jsem mohl zblízka poznávat Karlovy Vary, doplňovat si vzdělání a připravovat se na život. Krátce před válkou jsem strávil čas u Vojtů v Újezdě na Tachovsku. Pozvali mě na svatbu nejmladší dcerky Mirky a já šel za mládence. Týden jsem měl možnost poznávat krajinu kolem Přimdy. Hrad, zámek ... i opuštěné statky. Zejména vzpomínám na povídání strýčka Vojtů, který konečně mohl bez obav líčit život na východě. Ještě teď přemýšlím, jak třídně budovatelské snahy ovlivňují vztahy lidí a ohýbají jejich morálku. Jak vznikala závist, nenávisť a udavačství. Strýcovo věznění, vytlučené zuby, výstraha k poklonkování - to vše bez soudního líčení mělo být z prapodivného udání, že strýc donášel na hranici českým špiónům tajné zprávy. Udání mělo původ v kauze s jedním učitelem, kterém strýc jako předseda družstva zakázal vydávat zdarma mléko z družstevního kravína. Další absurdní důvod zatčení a mučení bylo u příbuzného Janečka z Antonovky. Ten byl obviněn za to, že u něj ve stodole byly nepřátelské tanky v době občanské války. Dlouho byl mohl vzpomínat válečný komunismus, kdy se odevzdávaly carské zlaté pětirublovky. Nebo na takzvanou novou politickou ekonomiku, kdy se odevzdávaly soukromě vyráběné produkty. V závěrečném vyprávění Bohumila Janči v čísle 8/2012 si potvrzují, že jsme vlastně vzdálení příbuzní. Jeho bratranec Vladimír Vojtů byl i mým bratrancem. I na něho mám zajímavou vzpomínku. V roce 1942 se ukrýval v Buderáži, aby nebyl odsunut na práci do Německa a aby nemusel do istribků, které chytaly skupiny banderovců. Vzpomínání ukončím rčením, že vše souvisí se vším. Kdybych nelistoval starými Zpravodaji, neuvědomil bych si, že Bohumil Janča je můj příbuzný. A kdybychom se nevěnovali věcem minulým, byly by nedokonalosti v řešení věcí přítomných.

Text: Ing. Josef Kindl

V době, kdy byl napsán tento text, byl pan Bohumil Janča ještě mezi námi. Berme tento příspěvek i jako symbolickou vzpomínku na něj.

Příspěvky na tisk

Gratulujeme!

Region BRNO Kounek František 200 Kč
Region CHOMUTOV

Lebedová Stanislava 200 Kč, Kavanová Jiřina 200 Kč, Stieberová Emilie 200 Kč, Kosková Vlasta 200 Kč

Region LITOMĚŘICE Knoba Rostislav 200 Kč, Dohnalová Ludmila 50 Kč

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

Kabát Miroslav 150 Kč, Zajíčková Terezie 500 Kč, Černá Vlasta 50 Kč

Region PODOŘANY

Moravcová Věra 500 Kč, Šlegrová Miluše 220 Kč, Gregoriusová Marie 320 Kč

Region PRAHA

Janata Antonín 350 Kč, Holousová Zita 250 Kč, Hrabáková Vlasta 250 Kč, Fňukalová Ludmila 50 Kč, Hrušková Klaudie 250 Kč, Kadřabová Antonie 250 Kč, Táborská Vendulka 250 Kč, Kekrt Vladimír 50 Kč, Jeníček Vladimír 350 Kč, Mastný Václav 250 Kč, Vohralík Václav 250 Kč, Nygrínová Dagmar 250 Kč, Marek Lubomír 50 Kč, Martinek Vladimír 250 Kč, Polívka Leon 500 Kč, Tůmová Marie 500 Kč, Vajnerová Jiřina 250 Kč, Vígner Viktor 250 Kč, Vaničková Irena 100 Kč, Sláma Josef 250 Kč, Melišková Věra 200 Kč, Košťál Miroslav 250 Kč, Podaná Alena 250 Kč, Marek Jaroslav 250 Kč, Mašková Irena 100 Kč

Region RAKOVNÍK Krouský Josef 500 Kč

Region AŠ Crhonková A. 250 Kč, Věra Ketnerová 250 Kč, Šedivcová Ev. 250 Kč

Region ŽATEC

Svobodová Venuše 250 Kč, Stupková Drahomíra 200 Kč, Kušniariková Jaroslava 250 Kč, Hasilová Emilie 150 Kč, Lešák Miroslav 100 Kč, Kopp Emil 250 Kč, Horáčková Marie 250 Kč, Hanušová Irena 200 Kč, Poliščuková Pavlína 350, Sulovská Bohumila 200,00 Kč, Tomešovi 100 Kč, Rutová Jiřina 250 Kč, Honza Josef 250 Kč, Bernat Miroslav 450 Kč, Sikolová Marie 150 Kč

Region neurčen Hotovcová Halina 250 Kč, Kadaňová Zdeňka 500 Kč, Hendrych Jiří 1 000 Kč

Region LITOMĚŘICE

V lednu oslavila 70 let **Jiřina Vacková** z Mirohoště, bytem Litoměřice, 80 let **Jar. Vyleťal** z Křemence, bytem Ústí n.L., 81 let **Josef Jelínek** z Mirována, bytem Lovosice, 88 let **Emilie Boučková** z Buršovky, bytem Ústěk, 94 let Marie Stanislavská z Teremna, bytem Polepy. V únoru slaví 65 let **Mir. Kučera** z Litoměřic, 75 let náš čestný člen regionu **PeaDr. Jaroslav Moravec** z Třebenic, 92 let **Jan Doležal** z Lucka, bytem Litoměřice, 93 let **Helena Šimová** z Hušče, bytem Trnovany, 98 let naše čestná členka **Věra Suchopárová** ze Straklova, bytem Roudnice n.L. V březnu oslaví 60 let **Alena Kučerová** z Litoměřice, 83 let **VI. Gabriluk** z Ostroga, bytem Lovosice. Jubilantům srdečně přeje pevné zdraví a spokojenost.

Region ŽATEC

V lednu slaví 97 let **Miroslav Bernat** z Teremna, nyní Volevčice, 92 let **Irena Hanušová** z Omelanštiny, nyní Žatec, 83 let **Ing. Stanislav Kloboučník** z Jezírka, nyní Žatec, 87 let **Josef Lešák** z Novin Českých, nyní Louny, 60 let **Blanka Mazzaová** (roz. Morová), z Meclova, 85 let **Jiřina Sekretová** z Novokrajeva, nyní Žatec. V měsíci únoru také slaví Jiřina Skalická (roz. Maršíková) z Moskovštiny se svým manželem Augustýnem 70 let od uzavření sňatku.

V březnu slaví 81 let **Marie Hejdová** z Hulče České, nyní Kolečovice, 87 let, **Evženie Jankovcová** (roz. Hudečková) z Volkova, nyní Žatec, 90 let **Vlasta Mašková** (roz. Šrajbrová) z Pokos, nyní Žiželice, 88 let **Viktor Novotný** z Rovna, nyní Most, 92 let **Pavlína Poliščuková** (roz. Hovorková) z Hulče České, nyní Žatec, 87 let **Božena Řehořová** z Pokos, nyní Žatec, 97 let **Emilie Šimsová** z Moldavy, nyní Chrástany, 88 let **Marie Štychová** z Hošče, nyní Dobřany. V tomto měsíci oslaví své 95. narozeniny také **Vladimír Lněniček**, ze Sofievky, bytem Oráčov. Pana Vladimíra Lněnička v žateckém regionu vítáme, přešel k nám z regionu

rakovnického. Přejeme mu vše nejlepší k narozeninám a doufáme, že bude u nás spokojen.

Region OLOMOUC

V březnu oslaví 96 let paní **M. Nováková** z Moldavy, nyní bytem Nedvězí, 84 let paní **Emilie Kuřecová** z Moldavy, nyní bytem M. Albrechtice, Naším členům do příštích let přejeme hodně zdraví a osobní pohodu.

Region MORAVSKOSLEZSKÝ

V únoru slaví 60 let **Milena Bullová - Špačková** z Vítkova, bytem Dolní Lutyně, 81 let **Ladislav Hirš**, Šestákova, bytem Stachovice, 82 let **Marie Marešová**, nar. Březová, bytem Studénka, 95 let **Helena Esterkesová**, nar. Ledochovka, bytem Nový Jičín. V březnu oslaví 70 let **Marie Stiborová - Dragounová**, z Kujavy, bytem Nový Jičín, 70 let **Ing. Josef Šindelář** z Hladkých Životic, bytem Krnov, 81 let **Emilie Černá - Kajerová**, nar. Tajkusy, bytem Krnov, 81 let **Josef Kubový**, nar. Velký Špakov, bytem Fulnek, 82 let **Vladimír Knob**, nar. Ulbárov, bytem Fulnek a 88 let **Helena Vegrichtová - Průšková**, nar. Hlinsk, bytem Slezské Rudoltice. Všem jubilantům přejeme dny plné hlavně zdraví, vitality, pohody, radosti, spokojenosti a také štěstí.

Region BROUMOV

11. ledna oslavil své 84 narozeniny pan **Anatolij Krulikovský** narozen v Korosteni, nyní Broumov. V této době oslavili manželé Krulikovští také své 60 výročí svatby. Manželé Krulikovští jsou i v tomto věku velice činní a jsou vzorem pro celé své okolí. I paní Krulikovské přejeme dobré zdraví, štěstí a veselou mysl. Oslavenci přejeme hlavně pevné zdraví, štěstí a životní pohodu.

Region TACHOV

V lednu oslavila 71 let **Lu. Kalčíková** z Olšanky, nyní z Boru, 81 let **Milada Kožená** z České Ozerany, nyní z Chodové Plané, 81 let **Jo. Loukota** z Kopče, nyní Kozolupy a 86 let **Libuše Jarešová** z Olšanky, nyní z Olbramova. V únoru slaví 76 let **R. Roubalová** z Holovně a nyní z Města Touškova, 85 let **A. Rajmová** z Olšanky, nyní z Tachova, 83 let **Jiř. Pulerová** z Nižné Holovně, nyní z Tachova a 77 let **Jo. Lipchavský** z Kuňov-Plužna, nyní bytem ve Stříbře.

Region BRNO

V únoru slaví 89 let **Ing. Miroslav Němec** z Lublinu, nyní Brno, 84 let **Viktor Haken** ze Sklíně, nyní Moravský Krumlov, 75 let **Eduard Valeš** z Černého lesa, nyní Brno. Všem jubilantům přejeme pevné zdraví a životní pohodu do dalších let.

V březnu oslaví 87 let pan **Jiří Hudousek** z Holovně, nyní z Tachova. Jmenovaným jubilantům přejeme do dalších let pevné zdraví, štěstí a rodinnou pohodu.

Region DOMAŽLICE

V únoru oslaví 92 let **Doc. PhDr. Jaroslav Fiala, Csc.** z Kupačova, nyní Plzeň, 91 let **Boris Červenka** z Dolinky, nyní Plzeň, 85 let **Bohumila Šorejsová** z Lucka, nyní Pobežovice. Všem přejeme hodně zdraví, štěstí a životního elánu do příštích let.

Region CHOMUTOV

V únoru oslaví 92 let **Jiřina Vinšová roz. Nováková** z Újezdu u Rovna, bytem Chomutov, 84 let **Vlasta Zapalačová roz. Bartošová** ze Semidub, bytem Jirkov. V březnu oslaví 83 let **Jindřich Fiala** z Kvasilova, bytem Klášterec n. Ohří, 91 let **Jaroslav Ludvík** z Teremna, bytem Jirkov. Všem jubilantům přejeme hodně zdraví, štěstí a spokojenosti.

Region PRAHA

V únoru slaví 85 let **Antonie Kadrabová** z Verby, nyní Praha. V březnu oslaví 92 let **Marie Krejčová** z Mirohoště, nyní Praha, 87 let **Vlasta Hrabáková** z Podhájce, nyní Praha, 83 let **Halina Ballardová** z Novokrajeva, nyní Nové Strašecí, 60 let **Jiří Ballada** z Rakovníku, nyní Nové Strašecí. Jubilantům přejeme do dalších let životní pohodu a pevné zdraví.

Region CHEB

V únoru slaví 86 let **Janatka Josef** z Novosilek bytem Cheb, 85 let **Evženie Šedivcová** ze Sofievky, bytem Aš. V březnu slaví 92 let **Emílie Tenglerová** z Podlisky, bytem Cheb-Těšov. Všem jubilantům přejeme pevné zdraví a životní pohodu v dalších letech. Omluva: Vedení regionu se omlouvá za chybu v minulém čísle. Spravné znění je: Paní Anna Crhonková, roz. Čecháková oslavila 81 let.

Region Teplice 82. narozeniny slaví **Alexandr Roušal**, rodák z Olšanky, dnes v Teplicích. Přejeme do dalších let pevné zdraví a dobrou životní pohodu.

Region ŠUMPERK

V únoru 2021 oslaví 75 let **Jiřina Bednářová** ze Šumperka, 73 let **Helena Davidová** ze Šumperka, 93 let **Viktor Hnízdil** ze Šumperka, 85 let **Evženie Pavlíčková** z Velkých Losin. V březnu 2021 oslaví 83 let **Ondřej Matějka** z Ostravy, 40 let **Hana Sajlerová** ze Svitav, 86 let **Václav Šťastný** z Rapotína. Všem jmenovaným srdečně gratulujeme.

Region MOHELNICE

V prosinci oslavila 75. narozeniny **Mačháčková Jiřina** z Kurdybáně Žornovské, bytem Libivá. V lednu oslavil 84. narozeniny **Jiří Kuchař** z Dermaně, bytem Mohelnice a 60. narozeniny **Mir. Zeman** z Chomouta. V březnu oslaví **Fritscherová Anna** z Rožánky 81 let a **Králová Marie** z Bakovce 91 let. Všem jubilantům přejeme pevné zdraví.

NAŠE ŘADY OPUSTILI

V listopadu nás ve věku nedožitých 93 let navždy opustila paní Anna Kubínová, rozená Dvořáková, rodačka z Ledochovky, naposledy bytem ve Věštanech u Teplic a v Domově seniorů v Bystřanech. Patřila mezi první a neaktivnější členy SČVP hned po vzniku našeho sdružení. Upřímnou soustrast zarmoucené rodině i přátelům vyjadřuje za výbor regionu Teplice Vlasta Holmanová.

V září navždy odešla paní Ludmila Vacková rozená Hlaváčková z Fulneku ve věku 91 let. Upřímnou soustrast za Moravskoslezský region projevují Dagmar Dohnálková a Jana Hiršová

Dne 10. srpna zemřela paní Nislava Lubertová ve věku nedožitých 89 roků. Pocházela z Puchov u Kijeva a naposled žila v Praze. Upřímnou soustrast za region Praha Jiřina Kolářová

Oznamujeme, že 21. 12. 2020 zemřel ve věku 91 let pan Jiří Borč, naposledy bytem Plzeň. Pan Jiří Borč pocházel z Malého Žitýna na Ukrajině. Upřímnou soustrast vyjadřuje redakce

Dne 30. 11. 2020 zemřela ve věku 87 let pan. Evženie Jirkovská narozena v Kozíně, naposledy bytem Žatec. Dne 3. 12. 2020 zemřel ve věku 85 let pan Václav Průša. Pocházel z Lipin-Nové Teremno, naposledy bytem Děčín. Dne 17. 12. 2020 zemřela ve věku 93 let paní Jiřina Růtová z Bociánovky, naposledy bytem Žatec. Dne 19. 1. 1921 ve věku 94 let zemřela paní Marie Prasková z Dohorostajů, naposledy bytem Radičeves. Upřímnou soustrast za region vyjadřuje Slávka Černá.

Paní Vanická Miloslava z Antovky a pan Čermák Václav z Olšanky - je nám to velmi líto, cítíme s pozůstalými - upřímnou soustrast, bylo nám ctí se s těmito členy setkávat.

V lednu odešel pan Emil Nedbálek ve věku 88 let, narozen na Dlouhém Poli, naposled bytem v Droužkovicích. Zemřela také paní Zdeňka Kochanová ve věku 83 let ze Zálesí, naposled bytem v Údlících. Upřímnou soustrast za region Chomutov projevuje Jaroslav Báča

Koncem ledna nás ve věku nedožitých 88. narozenin navždy opustila paní Zina Dvořáková, rozená Slancová, z Teplic (rodačka z Gorošek). Vyslovujeme tímto upřímnou soustrast zarmoucené rodině i přátelům. Čest její památce!

15. listopadu zemřela ve věku 69. let paní Jiřina Novotná. Byla vedoucí regionu Krkonoše a obětavě a nezištně se o region starala. Upřímnou soustrast rodině za Sdružení projevuje Marie Nečasová

Upozornění! Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha č. ú.: 252001907/0300 Československá obchodní banka a.s., Poštovní spořitelna, Roztylská 1, 225 95 Praha. Dary můžete posílat na adresu ekonoma: ing. Pavel Franek, Slezská 110/24, 747 05 Opava - Malé Hoštice, tel.: 602 511 206, ekonom.scvp@seznam.cz. Prosíme, abyste neupomínali zveřejnění dárců a darů, zveřejňujeme je až po obdržení účetního dokladu. Peněžní dary neposílejte na adresu šéfredaktora. Změny v evidenci členství, adres, přihlášky nových členů, ukončení členství a dotazy zasílejte zásadně na adresu Marie Nečasová, Podhájek 68/V, 471 24 Mimoň, tel: 728 351 726, e-mail: m.necasova@seznam.cz. Děkujeme.

Vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřebu svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají autoři příspěvků. Vychází jako občasník. Číslo vydání 1/2021. Šéfredaktorka: E. Langpaulová. Příspěvky nejsou honorované, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte na e-mailovou adresu: zpravodajscvp@seznam.cz nebo na E. Šebesta Langpaulová, Mukoděly 54, Vroutek, 441 01. Tiskne: MH Tisk, Bubenská 43, 170 00 Praha 7 Holešovice. Registrováno Ministerstvem kultury ČR pod ev. č.: MK ČR E 5901. Termín pro zaslání příspěvků do č. 2/ 2021 je 29. 3. 2021. Www.scvp.eu. Toto číslo vyšlo 5. února 2021.